

Charakterystyka rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym.

Okres swoistej mowy dziecięcej (od 3-7 roku życia).

Dziecko 3-letnie potrafi porozumieć się z otoczeniem, mowa jego jest już w pewnym stopniu ukształtowana. Nie znaczy to jednak, że jest pozbawiona błędów i że jej rozwój nie odbywa się w dalszym ciągu. Dziecko zaczyna odróżniać dźwięki **s, z, c, dz** od ich miękkich odpowiedników. Mowa dziecka daleka jest od doskonałości. Wyrazy są poskracane, głoski poprzesławiane, grupy spółgłoskowe – uproszczone (neologizmy językowe, kontaminacje, parafazje głoskowe, substytucje, elizje). Dziecko 3-letnie powinno już wymawiać wszystkie samogłoski, tak ustne, jak i nosowe: **a, o, e, u, i, y, ą, ę**, chociaż w mowie jego mogą występować odstępstwa, np. zamiana samogłosek: **a = o, e = a, i = y**. Jest to związane z niewykształconą sprawnością narządów artykulacyjnych. Powinny występować również spółgłoski twarde i zmiękczone: **m, mi, b, bi, p, pi, f, fi, w, wi, ś, ź, ż, dź, ń, k, g, ki, gi, ch, t, d, n, l, li, j, ł**. W wieku tym pojawiają się głoski: **s, z, c, dz**, a nawet **sz, ź, cz, dź**. Ogólnie biorąc, mowę dziecka 3-letniego cechuje zmiękczenie głosek **s, z, c, dz, sz, ź, cz, dź**, które często są wymawiane jako **ś, ź, ć, dź**, **r** może być wymawiane jak **j** lub **ł**, zamiast **f** występuje **ch** i odwrotnie.

Wymowa dziecka 4-letniego różni się pod względem dźwiękowym. Utrwalają się takie głoski jak: **s, z, c, dz**. Dziecko nie powinno już wymawiać ich jak: **ś, ź, ć, dź**. Pojawia się głoska **r** i głoski **sz, ż, cz, dż**, choć dziecko jeszcze zamienia je na **s, z, c, dz** lub **ś, ź, ć, dź**.

Mowa dziecka 5-letniego jest już w zasadzie zrozumiała. Głoski **sz, ż, cz, dż**, które pojawiały się w czwartym roku życia, zaczynają się ustalać. Dziecko potrafi je poprawnie powtórzyć. Głoska **r** powinna być wymawiana, ale często pojawia się dopiero w tym okresie.

Mowa dzieci 6-letnich powinna już być opanowana pod względem dźwiękowym.

U zdrowego dziecka mowa wykształca się do 5 roku życia!!

Jakie niezbędne warunki powinny być spełnione, aby mowa dziecka rozwijała się prawidłowo?

- a) Prawidłowo przebiegająca ciąża;
- b) Prawidłowy poród, siłami natury;
- c) Dobra ocena noworodka (wysoka punktacja w skali Apgar, prawidłowe warunki anatomiczne, słuch, odruchy z okolic mownych);
- d) Karmienie piersią, brak parafunkcji;
- e) Dojrzewanie poszczególnych odruchów i funkcji (oddychanie i połykanie);
- f) Zachowanie kolejnych etapów rozwoju mowy;
- g) Dobra opieka, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa;
- h) Prawidłowe stymulowanie rozwoju mowy dziecka („kąpiel słowna”, prawidłowe reakcje na mowę dziecka, prawidłowo mówiące otoczenie, właściwe postawy wychowawcze).

ETAPY ROZWOJU MOWY DZIECKA:

Okres melodii – pierwszy rok życia

- Okres krzyku i płaczu – 0-3 miesiąc życia.
- Okres głużenia – 3-6 miesiąc życia.
- Okres gaworzenia – 6-9, 12 miesiąc życia.

Okres wyrazu – 1-18 miesiąc, 2 rok życia.

Okres zdania – 2-3 rok życia.

Okres swoistej mowy dziecięcej - 3 – 7 rok życia